

Nasilje nad ženskami: vseevropska raziskava Vprašanja in odgovori o metodologiji raziskave

To je kratek pregled, kako je bila opravljena raziskava Agencije Evropske unije za temeljne pravice o nasilju nad ženskami. Podrobne informacije so na voljo v [Tehničnem poročilu](#).

1. Kdo so bile anketiranke v raziskavi?

Pogovori so bili opravljeni po vsej EU z več kot 42 000 ženskami, starimi od 18 do 74 let. To pomeni 1 500 žensk na državo (razen Luksemburga z 900 anketirankami).

Spodnja starostna meja je bila 18 let zaradi občutljive narave raziskave in omejitev v nekaterih državah članicah glede anketiranja žensk, mlajših od 18 let, brez dovoljenja staršev.

Razčlenitev, vključno s socialno-demografskimi značilnostmi, je priložena k poročilu z glavnimi rezultati.

2. Zakaj, kdaj in kako je bila raziskava izvedena?

Raziskava odgovarja na zahtevo Evropskega parlamenta po podatkih o nasilju nad ženskami, ki jo je Svet Evrope znova poudaril v sklepih o izkoreninjenju nasilja nad ženskami v EU.

Agencija Evropske unije za temeljne pravice je raziskavo pripravila ob pomoči akademskih strokovnjakov in predstavnikov civilne družbe, ki se ukvarjajo z nasiljem nad ženskami. Konzorcij, ki je dobil pogodbo z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice na javnem razpisu, je leta 2011 izčrpno preskušal raziskavo in od marca do septembra 2012 opravil terensko delo. Konzorcij je vključeval Ipsos MORI, Evropski inštitut za preprečevanje kriminalitete in nadzor, pridružen Združenim narodom, in Medregijski raziskovalni inštitut Združenih narodov za kriminal in pravico. Ipsos MORI je v vsaki državi članici določil organizacije za lokalno izvajanje ankete.

Konzorcij je skupaj z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice zasnoval program usposabljanja anketark in tako februarja 2012 izvedel usposabljanje nacionalnih izvajalcev usposabljanja, ki so nato usposabljali izbrane anketarke v vsaki državi. Agencija Evropske unije za temeljne pravice in pogodbeni partnerji so se udeležili nekaterih usposabljanj, da bi spremljali vsebino usposabljanja.

Vprašalniki so bili prevedeni v lokalne jezike, ki so se uporabljali v pogovorih z anketirankami. Ipsos MORI je podatke zbral v enotno podatkovno zbirko za začetno primerjalno analizo na ravni EU. Agencija Evropske unije za temeljne pravice pa je opravila končno analizo.

3. Kako so bile izbrane anketiranke?

Raziskava v vsaki državi je temeljila na nacionalnem reprezentativnem vzorcu žensk. V državah, kjer je bilo mogoče za vzorčenje uporabiti registre prebivalcev, je bil vzorec posameznih žensk izbran iz registrov in anketarke so lahko stopile v neposreden stik z izbranimi ženskami. V državah, kjer pa takšne informacije niso bile na voljo, so raziskovalci najprej pripravili vzorec gospodinjstev, iz katerega so nato anketarke med ženskami v gospodinjstvu, ki so izpolnjevale pogoje, izbrale posamezne anketiranke. Ženske, ki so bile naključno izbrane za pogovor, namesto sebe niso mogle predlagati nekoga drugega.

4. Kako je bila zagotovljena zasebnost, anonimnost in zaupnost anketirank?

Raziskavo so opravljale strokovne anketarke, usposobljene za zagotavljanje zaupnosti. Podatkovna zbirka raziskave ne vsebuje nobenih osebnih informacij, s katerimi bi bilo mogoče identificirati anketiranke. Med analizo podatkov je bilo poskrbljeno, da iz rezultatov ne bo mogoče prepoznati nikogar.

5. Kako dolg je bil vsak pogovor?

Trajanje pogovora z vsako anketiranko je bilo precej odvisno od njenih izkušenj. Pri ženskah, ki so doživele več primerov nasilja, je pogovor trajal dlje od načrtovanih 50 minut. Pri tistih, ki niso doživele nobene oblike nasilja, pa je bil krajši.

6. Katere teme je zajemal vprašalnik?

Standardizirana raziskava, ki se je izvajala v vseh državah članicah, je vsebovala vprašanja o fizičnem, spolnem in psihičnem nasilju, viktimizaciji v otroštvu, spolnem nadlegovanju in zalezovanju (vključno z novimi mediji, kot je internet). Ženske so vprašali po informacijah o svojih osebnih izkušnjah z nasiljem, o tem, kako pogosto je bilo, in o posledicah, ki jih je imelo na njihovo življenje. Pridobljene so bile tudi informacije o tem, ali so nasilje prijavile policiji in ali so se zatekle k drugim službam za pomoč žrtvam.

7. Ali je raziskava vključevala vprašanje, kdo je zagrešil zlorabo?

Anketiranke so v raziskavi odgovarjale na vprašanja o svojih izkušnjah z nasiljem s strani partnerjev – oseb, s katerimi so ali so bile poročene ter z njimi živijo ali so živele kot par ali v zvezi. Povprašali so jih tudi o izkušnjah z drugimi ljudmi, kot so tujci, znanci, sodelavci in druge osebe v službi ali družinski člani (razen partnerja).

8. Kako je raziskava merila fizično/spolno/psihično nasilje?

Anketiranke so vprašali o posebno nasilnih dejanjih, ki so jih morda doživele – kot so na primer udarci z nogo, klofute, udarci z roko ipd. Prejšnja raziskava je pokazala, da se anketiranke ob tem vprašanju lažje spomnijo primerov nasilja in jih prepoznajo. Vprašanja o izkušnjah z nasiljem niso vključevala izrazov, kot sta „posilstvo“ ali „zloraba“, ki jih bi jih lahko vsaka anketiranka razumela drugače.

9. Kako je raziskava merila spolno nadlegovanje?

Anketiranke so vprašali, ali se spomnijo posebnih primerov, ki bi jih lahko štete za nezaželene in žaljive. To vključuje tudi pripombe ali pripovedovanje šal s spolnim namigovanjem, nezaželeno dotikanje ali poljubljanje, prejemanje e-poštnih ali besedilnih sporočil z izključno spolno vsebino.

10. Kako je raziskava merila zalezovanje?

Anketirankam so predložili seznam primerov in jih povprašali, ali je bila ista oseba odgovorna za ta dejanja. To je med drugim vključevalo primere večkrat prejete žaljive vsebine (npr. s pošto ali prek interneta), grožnje ali molčeče telefonske klice ali primere, kadar je anketiranko nekdo večkrat zasledoval ali brskal po njeni lastnini.

11. Kako reprezentativni so rezultati?

Anketiranke so bile izbrane z naključnim vzorčenjem. Rezultati predstavljajo izkušnje in mnenja žensk iz EU, starih od 18 do 74 let.

12. Ali so lahko na rezultate vplivali zunanji dejavniki?

Izbrana je bila samo po ena ženska na gospodinjstvo. Anketiranke teme raziskave niso razkrile preostalim članom gospodinjstva. Pogovori so bili opravljeni na mestu, kjer sta bili navzoči samo anketiranka in anketarka, ne da bi ju pri tem kdo motil.

Sodelovanje je bilo prostovoljno. Pogovor je bilo mogoče prekiniti ali prestaviti ter tako zagotoviti, da je potekal v zasebnosti. Anketiranka je lahko kadar koli povedala, ali je še pripravljena nadaljevati ali ne.

Anketiranke so lahko navedle tudi katero koli izkušnjo, za katero niso želele, da se razkrije v anketi s samostojnim izpolnjevanjem vprašalnika. V raziskali so kot anketarji sodelovale samo ženske.

13. Kako ste zagotovili, da so rezultati primerljivi?

Za zagotovitev primerljivosti je Agencija Evropske unije za temeljne pravice v letih 2010 in 2011 opravila pilotno študijo v šestih državah članicah – na Finskem, v Nemčiji, na Madžarskem, v Italiji, na Poljskem in v Španiji. Študija je temeljila na osnutku vprašalnika, za katerega so uporabili kombinacijo metod, s katerimi so poiskali razlike v tem, kako anketiranke v različnih državah razumejo vprašanja v raziskavi. Rezultati so bili uporabljeni pri nadaljnji pripravi vprašalnika, preden je bil ta dokončan in preveden ter tako primeren za uporabo v vseh državah članicah.

Razlike glede stopnje nasilja nad ženskami med posameznimi državami in znotraj njih so se pokazale tudi v drugih raziskavah, npr. v študiji Svetovne zdravstvene organizacije o zdravju žensk in nasilju v družini ter ameriški nacionalni raziskavi o nasilju partnerja in spolnem nasilju.